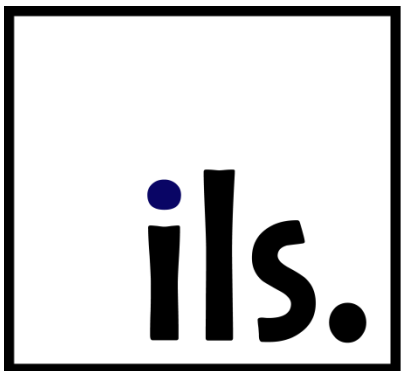

Instytut
Lingwistyki
Stosowanej

Strategie i techniki w tłumaczeniu sądowym

dr Agnieszka Biernacka
a.biernacka@uw.edu.pl
www.ils.uw.edu.pl

UNIwersytet
Warszawski

INTÉRPRETES ANTE LOS TRIBUNALES...

* **Ley de 25 de noviembre de 2004 de la profesión del traductor-intérprete jurado**

„Mając świadomość znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem, przyrzekam uroczyście, że powierzone mi zadania tłumacza przysięgłego będę wykonywać sumiennie i bezstronnie, dochowując tajemnicy prawnie chronionej oraz kierując się w swoim postępowaniu uczciwością i etyką zawodową.”

- * **Código del Traductor-Intérprete Jurado de 2011**
- **Precisión**
- **Imparcialidad**
- **Confidencialidad**

INTERPRETACIÓN: Características... (1.)

- * **Intérpretes profesionales**
- * **Confidencialidad/ acontecimiento público**
- * **Distancia entre las partes/el público y el Intérprete**
- * **Visibilidad y asistencia activa del Intérprete**
- * **Relaciones asimétricas entre las partes**
- * **Estilo/registro/ lenguaje culto/ argot/ jergas**

)

INTERPRETACIÓN: Características... (2.)

- * Interpretación unidireccional/ bidireccional
- * Interpretación de discursos/ ponencias/ diálogos/ frases o fragmentos
- * El más antiguo tipo de interpretación/ interpretación que nació en el siglo XX (los juicios de Nuremberg y el Proceso de Tokio)
- * (Sin) toma de notas
- * Aspecto económico

)

STRATEGIA ... ogólne postępowanie tłumacza w odniesieniu do danego tekstu

TECHNIKA ... postępowanie tłumacza w odniesieniu do konkretnego elementu tekstu źródłowego mające na celu osiągnięcie ekwiwalencji

- * **Unikanie interferencji, restrukturyzacja syntaktyczna**
- * **Antycypacja**
- * **Kontrola/weryfikacja (dzięki antycypacji)**
- * **Aproksymacja**

(Kalina 1992)

STRATEGIE W TŁUMACZENIU USTNYM...

- * **Rozumienie (informacje pierwszo- i drugoplanowe)**
- * **Planowanie (podczas fazy rozumienia)**
- * **Kontrola (umożliwia analizę i syntezę informacji)**
- * **Uczenie się i zarządzanie procesem przekładu**

(Moser-Mercer 1997)

STRATEGIE W TŁUMACZENIU USTNYM...

- * **Minimalne zaangażowanie**
- * **Restrukturyzacja zdań**

(Riccardi 1998)

3 strategie:

1. Antycypacja
2. Kondensacja
3. Notacja

(Tryuk 2007, 2010)

ANTYCYPACJA...

- * ... przewidywanie zachowań językowych mówcy na podstawie elementów werbalnych i niewerbalnych

KONDENSACJA...

- * **KOMPRESJA**
- * **Czy nie jest to błąd w tłumaczeniu? (Kopczyński 1980)**
- * **100% tekstu oryginalnego --->> 75% tekstu tłumaczenia (Herbert 1952)**
- * **Redukcja – tłumacz dokonuje wyboru (pozostawienia lub usunięcia elementów) (Kirchhoff 1976/2002)**
- * **Przekazanie sensu wypowiedzi z jednoczesnym pominięciem walorów stylistycznych, emocjonalnych (Viaggio 1991)**

NOTACJA...

- * ... wspomaga pamięć krótkotrwałą tłumacza
- * **SIN EMBARGO...**

NOTACJA...

- * **Podczas tłumaczenia ustnego bez dostępu do tekstu na piśmie tłumacz ma prawo robić notatki, zwłaszcza dotyczące liczb (numerów, dat, miar, wag itp.) oraz nazw własnych (imion, nazwisk, nazw instytucji, miejscowości, ulic itp.). Notatki tłumacz powinien zabrać ze sobą, aby nie wpadły w niepożądane ręce, i następnie zniszczyć. (Cf. *Kodeks tłumacza przysięgłego z komentarzem* 2005: 79)**

NOTACJA...

- * “[...] a prevailing belief that note-taking isn’t really needed in community settings where dialog and discourse consecutive is the primary form of this mode used.” (Allen 2014: 235)
- * “(T)his perspective is based on the mistaken idea that communication carried out in dialog form is inherently less complex than the high-level speeches, presentations, and negotiations more typical to conference settings, or the extreme exactitude required in court settings to capture witness testimony. The assumption is that dialogic communication is largely concrete, direct, and is carried out in short bursts.” (*ibidem*)

NOTACJA...

- * **“It is important for Public Service Interpreters to be able to convey the information accurately as it is for any other interpreter – sometimes even more so e.g. when a patient’s life depends on the correct interpretation of the doctor’s instruction on how to take medication or when a person’s freedom is at stake as in police interviews or court proceedings.” (Heimerl-Moggan and Ifeoma John 2007: 10)**
- * **“Note-taking is certainly not the only skill that contributes to a successful interpretation but indeed, it is a tool enabling the interpreter’s job, especially when speakers speak for long periods, with a changing pace, are emotionally involved, are redundant, use specific terminology, etc.” (ibid. 9)**

Zasady, zgodnie z którymi tłumacz dokonuje wyboru techniki:

- * **Maksymalizacja przekazu informacyjnego wypowiedzi**
- * **Maksymalne oddziaływanie komunikatu na odbiorców**
- * **Minimalizacja wysiłku**
- * **Ochrona własnej twarzy**
- * **Dążenie do bezpieczeństwa**

(Gile 1995)

TECHNIKI W TŁUMACZENIU USTNYM...

- * **Odtwarzanie informacji na podstawie kontekstu**
- * **Czekanie z przekazaniem komunikatu na istotną informację**
- * **Mobilizowanie kolegi w kabinie**
- * **Posiłkowanie się dokumentacją**
- * **Stosowanie hiperonimów**
- * **Odtworzenie fonetyczne**
- * **Ominięcie taktyczne**
- * **Wytłumaczenie**
- * **Parafraza**

(Gile 1995)

TECHNIKI W TŁUMACZENIU USTNYM...

- * **Uproszczenie**
- * **Tworzenie tekstu paralelnego**
- * **Adaptacja fonetyczna lub morfologiczna**
- * **Transkodowanie**
- * **Odsyłanie słuchaczy do innych źródeł**
- * **Zmiana kolejności podczas wyliczania**
- * **Notowanie**
- * **Stosowanie zmiennego décalage**
- * **Wyprzedzanie mówcy**
- * **Wyłączenie mikrofonu**

(Gile 1995)

TECHNIKI W TŁUMACZENIU USTNYM...

- * **Dodawanie**
- * **Aproksymacja**
- * **Antycypacja**
- * **Zmiana szyku**
- * **Kompresja**
- * **Czekanie z tłumaczeniem**
- * **Wnioskowanie**
- * **Formułowanie paralelne**
- * **Opuszczanie**
- * **Parafraza**

(Bartłomiejczyk 2004)

TECHNIKI W TŁUMACZENIU USTNYM...

- * **Poprawianie**
- * **Brak poprawiania**
- * **Reprodukcja**
- * **Transkodowanie**
- * **Transformacja składniowa**
- * **Transfer**
- * **Brak transferu**
- * **Wizualizacja**
- * **Skojarzenie osobiste**
- * **Zaangażowanie osobiste**
- * **Wiedza o świecie**

(Bartłomiejczyk 2004)

TECHNIKA: TRANSFER

- * Sąd: Zawód?
- * Tłumacz: Profesja?
- * Świadek: **Ingeniero**
- * Tłumacz: **Inżynier**

TECHNIKA: TRANSFER

- * Tłumacz: ¿Qué papel, qué función desempeñaba?
- * Świadek: Jefe del proyecto
- * Tłumacz: Byłem szefem projektu.
- * Sąd: Byłem szefem projektu. I co należało do pana obowiązków?

TECHNIKA: POPRAWIANIE

- * Sąd: Czyli obcy dla stron. Za fałszywe zeznania pan nie był karany?
- * Tłumacz: No ha sido castigado por declarar... por... prestar la declaración falsa?

TECHNIKA: POPRAWIANIE

- * **Juez:** Pouczam pana o obowiązku mówienia prawdy. Za fałszywe zeznania grozi odpowiedzialność karna **do 3 lat pozbawienia wolności.**
- * **Intérprete:** Tiene la obligación de decir la verdad. Por prestar una declaración falsa puede ser castigado **con 3 años, hasta 3 años de cárcel.**

TECHNIKA: WNIOSKOWANIE

- * Sąd: Co do przyrzeczenia?
- * Pełnomocnik strony powodowej: Bez przyrzeczenia.
- * Pełnomocnik strony pozwanej: Dziękuję, Wysoki Sądzie.
- * Tłumacz [do Świadka]: Puede declarar sin juramento.

TECHNIKA: OCHRONA WŁASNEJ TWARZY

- * Juez: I poproszę Pana do barierki z panią tłumacz [podnoszą się – tłumacz i świadek] . **Jakiś dokument pana tożsamości, paszport** [jest tłumaczenie, ale nie słyszeć]
- * [podchodzą] [świadek coś mówi do tłumacza (?)]
- * Intérprete: **Prawo jazdy, bo pan mówi, że nie może teraz znaleźć, nie wie, czy nie zgubił yyy dowodu osobistego.**
- * Juez: yyy. Świadek okazuje prawo jazdy hiszpańskie nr ... [bez tłumaczenia] Proszę bardzo [oddaje dokument, bez tłumaczenia]

- * Sąd: Yhm. Czy umowy z podwykonawcami to pan zawierał w imieniu spółki X?
- * Tłumacz: ¿Sí? Fue usted quien firmó los contratos con los subcontratistas?

TECHNIKA: HIPERONIMY

- * Sąd: Czy ceny asfaltu zmieniły się w trakcie realizacji umowy?
- * Świadek: Mucho, muchísimo [bez tłumacza]
- * Tłumacz: ... bardzo, bardzo dużo, w bardzo dużym stopniu.

Testigo: **Básicamente no porque el contrato se preparó para Eurocopa.**

Intérprete: **¿Para...?**

Testigo: **Para Eurocopa.**

Intérprete: **Euro... yhm.**

TECHNIKA: WIEDZA O ŚWIECIE

- * Świadek: Usualmente buscábamos el mejor precio.
- * Tłumacz: Zazwyczaj szukaliśmy podwykonawców, którzy oferowali najlepszą cenę.

TECHNIKA: „MOBILIZOWANIE KOLEGI W KABINIE”

- * Juez: Yhm. Czy umowy z podwykonawcami to pan zawierał w imieniu spółki X?
- * Intérprete: **¿Sí?** Fue usted quien firmó los contratos con los subcontratistas?
- * Testigo: Como, en general, una persona apoderada [niewyraźnie] si pues que yo...
- * Intérprete: **¿Puede repetir?** [śmieje się]
- * Testigo: **Fui la primera persona que firmó el contrato.**
- * Intérprete: **Jestem, tak, ja jestem osobą, która podpisywała te umowy.**

TECHNIKA: WYŁĄCZENIE MIKROFONU

- * Juez: **Wiek pana, ile pan ma lat?**
- * Intérprete: **[cisza]**
- * Testigo: **Trzydzieści sześć, treinta y seis**

TECHNIKA: WYŁĄCZENIE MIKROFONU

- * Juez: **Wiek pana, ile pan ma lat?**
- * Intérprete: **[cisza]**
- * Testigo: **Trzydzieści sześć, treinta y seis**

TECHNIKA: WYŁĄCZENIE MIKROFONU

- * Juez: **Wiek pana, ile pan ma lat?**
- * Intérprete: **[cisza]**
- * Testigo: **Trzydzieści sześć, treinta y seis**

CONCLUSIONS

- * Brak zastosowania strategii **antycypacji i notacji**
- * Strategia **kondensacji** vs. precyzja w tłumaczeniu
- * Techniki stosowane: wyłączenie mikrofonu,
- * Brak zastosowania następujących technik:

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!!!

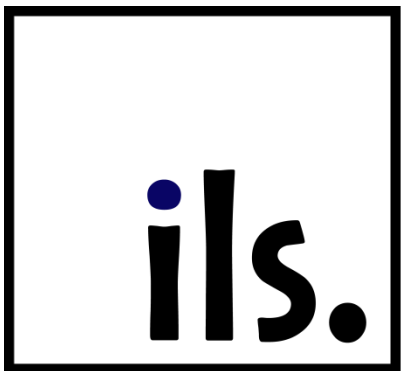
PYTANIA?

BIBLIOGRAFIA (1)

- * **Biernacka, Agnieszka. 2014. *Tłumacz w rozprawie sądowej*. Warszawa: Wyd. Naukowe IKLA UW.**
- * **Bartłomiejczyk M. 2004. Strategies of simultaneous interpreting and directionality. *Interpreting*, 8, 2, 149-174**
- * **Gile D. 1995. Basic concepts and models for interpreter and translator training. Amsterdam/Philadelphia: J.Benjamins**
- * **Kopczyński A. 1980. Conference Interpreting. Some Linguistic and Communicative Problems. Poznań: Wyd. UAM.**
- * **Kalina S. 1992. Discourse processing and interpreting strategies – an approach to the role of teaching of interpreting. W: Dollerup C., Loddegaard A., Teaching Translation and Interpreting. Training, Talent and Experience. Amsterdam/Philadelphia: J. Benjamins 251-257.**

BIBLIOGRAFIA (2)

- * Nolan J. 2005. Interpretation. Techniques and Exercises. Clevedon, Buffalo, Toronto: Multilingual Matters Ltd.
- * Riccardi A. 1998. Interpreting strategies and creativity. W: Beylard-Ozeroff A et al. Translator's Strategies and Creativity Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 171-179.
- * Tryuk M. 2007. Przekład ustny konferencyjny. Warszawa: PWN
- * Tryuk M. 2010. Strategies in interpreting: issues, controversies, solutions. Lingwistyka Stosowana/Applied Linguistics/Angewandte Linguistik nr 2, 81-194

Instytut
Lingwistyki
Stosowanej

Strategie i techniki w tłumaczeniu sądowym

dr Agnieszka Biernacka
a.biernacka@uw.edu.pl
www.ils.uw.edu.pl

UNIwersytet
Warszawski